

„Sloga“

Izaja vsak prvi in tretji četrtak meseca, ter velja po pošti prejemana, ali na dom pošiljana skrajno.

„Goriški Vestnik“

na vsa leta gld. 1.80
pol leta —.90
četrt —.45

Za tuje dežele toliko več, kolikor stane poštnina.

Povračilne številke po 6 kr., dobivajo se v Stolni, Semeniški in Šolski ulici.

Upraviščen in uređen: Morellijeva ulica, štev. 22.

SLOGA

»Sloga jači — nosloga tlači — torej složimo se!«

„Sloga“

prinaša oznaki na četrti strani od katerih se plača za štiritopno pettivrsto po 7 kr., če se jednokrat tiskajo; po 6 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiskajo.

Za celoletne oglase po pogodbi.

Dopisi pošiljajo se uredništvu; reklamacije in naročila upravništvu.

Nefrankovana pisma se zavrnejo.

Rokopisi se ne vračajo.

Slovenci!

Danes je praznik sv. Cirila in Metoda največjih slovanskih blagovestnikov, ki sta v ljubljani do Boga in do svojih bratov Slovanov tavnočili v temni malikovalstvu, zapustila vneta za božjo čast in slavo, domovino svojo in se podala sv. vero širiti.

Sveta brata sta prva vžgala luč svete vere med Slovani in jih privela na pot prave sreče in napredka.

Sveta brata sta prva učila in maševala na slovenskem jeziku in knjige nabožne pisala v jeziku naroda, torej ni se čuditi, da je bil ves ogromen slovanski narod takoj za ima in slava božja je rastla od dneva do dneva in širila se od kraja do kraja zemlje slovanske. Slovenci, na god naših dveh blagovestnikov zaključimo: Čast in Slava bodi slovanskemu apostolu sv. Cirilu in Metodu!

Letošnja proračunska debata in slovensko šolstvo.

(Dalje in konec.)

Kar se dostaja Gorice moram, pred vsem omeniti, da za obstanek ondote višje gimnazije ni pravnega razloga, ker živi v tej deželi, kakor znano, le nekaj tisoč Nemcev. Dežela je sicer slovenska in, vstevši Furlane, italijanska.

Z ozirom na ta dva naroda v deželi — ne v Gorici, kjer so Italijani v večini, ali gimnazije se ne ustanovljajo z ozirom na mesta, ampak z ozirom na deželo — morale bi tam biti slovenske in italijanske paralele. V tem zmislu se je izrekel deželni zbor goriški zadnjega meseca februarja. V resoluciji, katero so slovenski in italijanski poslanci soglasno vzprejeli, se toži glede zanemarjanja slovenskega in italijanskega jezika, iz argumentacije predlagatelja dra. Venutija pa se da sklepati, da je tudi on mislil, naj bi se tam ustanovile slovenske in italijanske paralele. V tem zmislu se je deželni zbor že o drugih prilikah izrekel.

V tem zmislu so se slovenski poslanci tudi letos izrekli v govorih in interpelacijah, tega mnenja sta tudi tu sedeča gospoda tovariša grof Alfred Coronini in dr. Gregorčič, to mnenje je že mnogokrat izrekel prejšnji zastopnik goriških slovenskih kme-

tskih občin dr. Tonkli, to mnenje je, kakor sem čul od tovarišev, katerim verjamem, izrekel tu v državnem zboru tudi njega ekscelesenca grof Franc Coronini, za kar se mu je, vrnivšemu se v Gorico, privedila ovacija. Ako bi se pa z jedne ali druge strani na katerikoli način ugovarjalo, da morda Italijani slovenskih in italijanskih paralel nečejo, potem naj se vsaj uveljavijo želje in zahteve Slovencev, kajti vse slovensko prebivalstvo Goriške, vsi slovenski deželni in državni poslanci so jedini, da se naj jim da slovenska srednja šola ali vsaj slovenske paralele. Isti Hrvati, katerih je 140.000, žele, naj se v Pazinu ustanovi gimnazija s hrvatskim učnim jezikom. To željo izrekel sem posredno v svoji prej omenjeni lanski resoluciji, neposredno pa so jo izrekli gospodje poslanci dr. Laginja in tovariši v interpelaciji dne 30. novembra 1893. V zadnjem desetletju se je izrazila tudi v številnih peticijah isterskih občin in v raznih resolucijah hrvatskih in slovenskih poslancev isterskega deželnega zbora. Tudi moj mnogozasluzni prednik je to željo opetovano izrazil in centralna naučna uprava je bila pred kakimi desetimi leti že do tega prišla, da je deželni šolski oblastvu naročila, naj preiskubi kar treba, da se prvi razred otvori kot hrvatski razred; tedaj je bila namreč v Pazinu nemška gimnazija.

Deželno šolsko oblastvo porabljalo je vsa sredstva, da bi se zmanjšalo število dijakov, in ko je skoro doseglo svoj smoter, reklo je ministertvu: Djakovi je le malo, v Pazinu torj gimnazije sploh ni treba. In, res, gimnazija se je povsem opustila, hrvatska se ni ustanovila, pač pa čisto nemška v Pulju.

Zgodilo se je to v dobi, ko so se uničile ali hotele uničiti tudi druge gimnazije na Češkem, na Kranjskem in v Dalmaciji. Več teh gimnazij se je v novejšem času zopet ustanovilo, ali pa tisoč se bile popolnoma uničene; gimnazija v Pazinu — predvsem svoje obnovitve, ali v drugačni obliki kakor je bila prej, namreč kot gimnazija s hrvatskim učnim jezikom.

Isterski Hrvatje imajo do nje pravico, ker izpolnjujejo svoje dolžnosti. Pri tej priliki pa hočem ponoviti, kar sem že prej povedal: da namreč pri določitvi učnega jezika ne sme biti odločilnega upliva narodnost prebivalcev mesta Pazina — teh je polovica italijanske, polovica hrvatske narodnosti — nego narodnost prebivalcev dežele. (Tako je!)

Nekaj tisoč Nemcev ima že svojo gimnazijo v Pulju, Italijani jo imajo v Kopru, ustanoviti bi torej bilo jedno za Hrvate, ki so v deželi v veliki večini. Pri tej priliki omenim še drugo željo isterskih Hrvatov, in sicer, naj se tistim, ki so izvršili gimnazijo v Reki, ne delajo težkote pri vzprejemu na kako cislitvansko vseučilišče. Težkote se sicer ne delajo vedno, tu in tam se pa to vendar primeri; znam mi je eden slučaj iz letošnjega leta. V tem oziru bi ne bilo tež-

kot delati, prvič, ker je Reška gimnazija ravno tako organizovana, kakor vse cislitvanske gimnazije, in drugič, ker so prebivalci kvartnerskih bregov že po legi nakazani na Reko. Se ve da bi bilo tudi obisk Zagrebskega vseučilišča dati popolnoma na prosto voljo, kakor je to danes tudi tovariš Ziankini poudarjal.

Na gimnaziji v Pulju bi bilo hrvatski jezik vsaj kot učni predmet uesti, da se morejo tisti, ki to gimnazijo obiskujejo, naučiti jezika dežele, tisti pa, ki jezika že nekoliko znajo, to znanje popolniti.

Dovoljujem si nekaj pripomniti glede drugega deželnega jezika na Primorskem.

Na gimnaziji v Kopru se poučuje hrvatski jezik kot drugi deželni jezik, na gimnaziji v Gorici pa slovenski jezik.

Po instrukcijah za pouk na gimnazijah se morajo izvestne skušnje vršiti v navzočnosti ravnatelja, matura pa pod vodstvom deželnega šolskega nadzornika ali pa nje govega namestnika.

Vprašam samo: Kaj naj dela ravnatelj oziroma deželni šolski nadzornik pri taki skušnji, če ne zna drugega deželnega jezika, ki je tudi okligaten učni predmet v posamičnih razredih kakor pri maturi?

V Trstu je vsled imenovanj novih profesorjev in sploh docentov že tako daleč prišlo, da ne bo, če le se jeden profesor zapusti gimnazijo, nikogar več, ki bi pri skušnjah iz slovenskega jezika mogel napraviti zapisnik, in bo le še jeden jedini Slovenec na gimnaziji, namreč vpraševalec.

Pri razpravi v proračunskem odseku se je slišal izrek, da strogost ni nikdar škodovala. Strogost, gospoda moja, je profesorjem in ravnatelju res dolžnost, ali ta strogost je le tedaj opravičena, če je odločba posledica sodb, katere so temom celega šolskega leta izrekli vsi profesorji dotičnega razreda in če so sode me letom pripravile dijaka na strogost pri maturi ali pri drugih skušnjah. Ali se je zadnja leta zlasti v Gorici s tako, po instrukcijah za pouk na gimnazijah opravičeno strogostjo postopalo, o tem naj drugi sodijo.

Lani sem to le omenil, da opozorim naučno upravo, in tudi letos se pri tem nečem dlje muditi. Opozorjam samo na sklep, storjen meseca februarja v goriškem deželnem zboru, ko so se vsi poslanci obeh narodnostij soglasno, kakor pri malokateri priliki, izrekli za dotično resolucijo. Slovenski poslanec dr. Gregorčič tekmoval je z italijanskim poslancem dr. Venutijem, da bi se prišlo temu nedostatku v okom in vsi njuni tovariši so jim pritrjevali.

Končam. Če se bodo srednje šole za Hrvate in Slovence, ki so tudi državljani v tej polovici monarhije in ki izvršujejo svoje dolžnosti, tako uredile, kakor sem to označil lani v svoji resoluciji in v svojih govorih, in tudi danes, potem bo država storila napram Hrvatim in Slovencem svojo dol-

žnost, potem bodo ti dobili od državne uprave svojo pravico; potem se bodo gotovo tudi lažje vzgajali značaji in svojih dolžnostij zavedni možje, potem tudi egoizem ne bo tako silen, kakor je sedaj; potem bodo tudi ustrezno potrebi naših dežel — kajti uradniki bodo potem znali jezik prebivalstva — in ustreženo bo s tem tudi znanosti, za katero naj naučna uprava, kakor je rekel velečenjeni gospod poročevalec, stori vse, kar je mogoče. (Živahno odobravanje. — Govorniku se čestita.)

Irredentizem in sinagoga.

(Dalje in konec.)

Na Primorskem napada ta svojat čedalje hujše in brezobzirno državi zveste Slovence in konservativne Italijane. V obče povedano, prvim povsem zanikuje vsako človeško pravico med tem, ko judaizem neguje irredentizem in ne le, da jo samo brani z svojo mogočno besedo, pač pa i za njo opravlja poslove in jo celo pospešuje. Irredentizem ne bi se bil nikdar tako razširil in nikdar ne bi bil postal tako predrzuin, da ga ne podpirajo Izraelovi sinovi z vsemi le njim mogočimi sredstvi, da potem mogo lažje v motni vodi ribe loviti. Odkar se je na Dunaju krščanska ideja nekoliko pojačila, je tudi Judom ob Adrijji počelo pomanjkovati predrznosti, vsled tega so njih glasila svoje kremplje za nekaj nazaj potegnila; po domače rečeno, oni so postali previdni. Ali mačka ne pozabi miši loviti, tako tudi irredentizem ne, vsako toliko-se pokaže na dan, kakor je navajen. Ali ni zahteval „Corriere di Gorizia“ v svoji židovski nesramnosti, da se ulica „Vetturini“ v Gorici, v kateri je bival umrl gor. obč. tajnik Carlo Favetti, konečno prekrsti v Karola Favetti-ja ulico? — Kakor je „Corriere“ že to storil v svojih predalih. — Kdo je bil Favetti? — Poslušajmo, kaj je govoril o njem profesor Spinčić, naš dični drž. poslanec, v poslanski zbornici, dne 15. 12. 1893. Zgodovina moza, rekel je, in kar je z njim v tesni zvezi, utegne pripomoči in služiti razjasnjenju i napredku stvari na Primorskem. L. 1848. je Gorican Carlo Favetti v društvu z dr. Rismondo hotel na Travniku, ki se zdaj imenuje „piazza grande“, prebivalstvo pregovoriti, da se spunta proti Avstriji. Kakšno čudstvo je pa takrat v Gorici vladalo, pove nam najbolje slučaj, da sta jo morala oba puntarja potegniti prek meje v Italijo, ker drugače bi ju bilo razjarjeno prebivalstvo kamnjalo, ali pa obesilo. Kesenje je bil Favetti pomiloščen in celó gor. obč. tajnik. L. 1860. je preziniral v Gorici nadvojvoda Karol Ludovik.

Pri nekej maskeradi v gledališču so demonstrirali proti vladajoči liši, a tem demonstracijam je bil oče Favetti. Nadvojvoda je na to Gorico zapustil.

Potovanje v Rim.

(Spisal V. Mihcev.)

V Rimu.

Postopajoč mej razvalinami velikanskih cesarskih palač, človek kar obstane. Konstantinova palača je stala zraven „Forumma“, ostale pa na „palatinskem vrhu“, kjer zdaj njh ostanke obdajajo lepi farneški vrti, kar vse denašnji dan svedoči o neizmernem bogatstvu, katero je bilo nekdaj tukaj doma.

Forum je latinska beseda, katera pomeni a) sploh vsak prostor, ki se nahaja zunaj hiše, kakor predhišni prostor, ulice trgi in b) osebno javni trg pri Rimcih. Ako se ozremo na rabo trgov pri Rimcih, potem takem moramo trge deliti na fora venalia, trgi za prodajo, mej temi je forum olitorium, trg za sočivje in zelenjad; forum piscatorium, ribji trg, forum pistorium, krušni trg; forum boarium, živinski trg; in forum civile, ta je bil trg za mestne zadeve i. t. d. V Rimu je bilo mnogo trgov, največičnejši je bil „forum civile“, čegar razvalinam se čudijo še dandanes učnjaki.

V Rimu je bilo mnogo trgov in kakor se čita v zgodovini rimskega stavbarstva in umetnosti, je skoraj vsakemu javnemu pojavu rimskega življenja in obrtu bil odmerjen poseben trg ali „forum“ in tudi za volilna zborovanja, sodne obravnave so se nahajali prostori, kojih mnogi, so bili okrašeni največim lišpom in potratnostjo. Trgi, vseh teh premnogh vrst, so navadno

nosili ime dotičnega ustanovitelja. „Forum civile“ v Rimu se je imenoval brez izjeme „forum romanum“.

Od tega trga je nam ostalo prav malo ostankov. Mnogo več je nam ostalo od „forum civile“ v Pompejih, kjer se še vidi oblika, katere so se držali Rimci pri gradbi sličnih prostorov povsod, kjer so bivali in, kjer so se naselili. Pri gradbi trgov, kakor tudi pri ustanovitvi mest ali naselbin, ki so bile velike važnosti v strateškem pomenu, so se ne le Latinci, pač pa i Grki in Feničani držali posebnih v to odredjenih pravil. Naselbine so bile slične materi (Rimu) v manjši obliki. Čitaj o rimskih kolonijah, kakor Tergesthes (Tergestum) Trst; Pietas Julia, Pulj; Aemona, Ljubljana; povsodi dobiš svojo: Areno, forum civile, kaptolj, kolisej, amphitheater in na najodličnejšem mestu v naselbini tempelj Japitra, Junoni in Minervi na čast.

Od tukaj prišli smo v središče „kapitoljskega vrha“. Tukaj se je v starih časih več stoletij odločevala usoda mnogih narodov, ker tu so se sklepale postavbe in napovedovali boji. Na severozahodni strani hriba vodijo navzgor velike stopnjice, katere od spodaj straziha dva leva iz kamna bazalta in vrh pa krasita velika kipa Kastorja in Poluksa iz marmorja. Kastor in Poluks sta bila po grškem bajeslovju (mitologiji) sinova Lede, žene spartanskega kralja Tindara Zevs (Zen) najvišji bog nebes in zemlje je bil prišel k Ledi v labudovi podobi ter jej spustil v naročje dve jajci, v katerih sta bila Poluks in Helena, ona lepa ženska, ki

je bila uzrok „trojanskej vojski“, katera se v Ilijadi opova Leda je imela potem razven teh dveh, še Kastorja in Klitemnestro. Rimljani so si izposodili od Grkov ona dva polubogova Poluksa in Kastorja, katera so imeli v posebni časti.

Kastor in Poluks ali Polidevk, to je, zvezda juternica — večernica, sta bila brata dvojčica, katerema je bil oče Jupiter mati pa Leda; po Homeru bila sta sinova Tindareva, po tem so ju imenovali tudi Tindareva; bila sta zaščitnika telovadbe, brodarstva in paznika olimpijskih iger. Prispevabljata se navadno z malimi spartanskimi pokrivali in zvezdami nad glavama, držeta v rokah bojno orožje in bele rože; včasih skupno, včasih posamezno; včasih brez konj Flogeja in Harpaga, katera je bil njuna poklonil Hermes, ali pa brez Eksalita in Kilara, katera je bila njuna poklonila Hera. Ker sta po Zeni se imenujeta i Dioskura.

Tak, kakor hrepeni oko čelnarja Zagledat, vajni zvezdi, Dioskuri! Kedar razgraja piš ob hudi uri, Ko se tepo valovi, grom udarja.

Zakaj, ak' vajnih zvezd zasije zarja, Vetrovom Eol koj zaklene duri, Po morji, po raznuznjem azuri Kraljuje mir, potihne šum viharja.

Seveda, naj se prikaže izza temnih oblakov stene Poluks (zvezda juternica), ali pa Kastor (zvezda večernica), mornarju je gotovo znamenje, da prestane nevihta ker se je na nebesnem svodu pričelo vedriti.

Stopnjice držijo na kapitolski trg, kateri je na sprednji strani ograjen z marmornato ograjo in spominki. Sredino trga kiti orjašk spomenik iz pozlačenega brona, kateri predstavlja cesarja Marka Avrelija na konju. V ozadju se še vidi palača starega rimskega župana s zvonikom, postavljena na podzidje nekdanjega arhiva in zakladnice. Na desni, kjer je bil v starem času grad konservatorjev in v vrtu za tem se vidi „tarpejska pečina“, raz katero so metali Rimljani hudodelce in izdajice v globočino. Tarpejska pečina je vdobila ime po neki devojki, po imenu „Tarpea“, hčeri rimskega grajskega poveljnika, katera je bila pokazala skriven vhod Sabincem v mesto Rim ter tako izdala svojo domovino; za plačilo pa je bila umorjena z štiti Sabincev ter od svoje vrzene raz ono skalo v globočino primerno plačilo čimovinskim izdajalcem. Na levi strani trga je velikanski muzej, v katerem hranijo inenitne umotvore in ostanke paganskih Rimljanov, kakeršnih se denašnji dan i kjer drugod ne vdbi. Prav blizu muzeja na severni strani držijo stopnjice k cerkvi „Marije na nebeškem tronu“, katera je zidana na mestu, kjer je bil paganski tempelj, posvečen bogu Jupiteru, v katerem so paganski zmagoviti vojskovodje, ko so se vrnili iz bojev, prinašali darove bogovom v zahvalo.

Tukaj blizu je še dandanes brlog, v katerem redijo na mestne stroške živo volkuljo v spomin, da sta bila na tem mestu pod smokvo najdena, prvotna začetnika mesta Rima, dvojčka Romul in Rem, katera

L. 1867. je bil Favetti zaradi veleizdajalnih činov zaprt. Ali a pomočjo prijateljev je bil iz ječe pobegnil na Laško. Zopet je bil pomnožen in zopet gor. obč. tajnik, kar je ostal do svoje smrti. Zdaj je bil Favetti premenil taktiko in začel delati za kulise. O njegovih smrti je izšel "Corriere" trikrat zaporedoma črno obrobljen.

Med drugim je tudi o njem pisal: "Spomin na te in tvoj vzgled nam bosta vedno sveta. Tvoje ime bode prešlo na potomce, kot znak zvestobe, domovinske ljubezni in mestjanske edinosti." Pod konec pravi še "Corriere": "Poznemajta ga! Mestne finance pod njim so bile podobne jako žalostne in posledice občutimo še dandanes in jih bomo še leta in leta. Največ so se bili pri njem okoristili zidje in ni torej čudo, ako ga ta organ zagovarja in povzdiguje, kazoč na Madjarsko, v Budimpešto, kjer so krstili neko ulico in sicer najlepšo na ime Košutovo. Nepoznani zlikovci so bili po noči na večjih krajih ulice "Vettarini" naslikali z debelimi črkami ime ulice, "Via Carlo Favetti", katero dejanje šolskih pobolnikov, kakor narod govori, imenuje "Corriere" "voz populi". "Vox populi", ali kakšnega? Reci: narodairredentističnega. Zakaj pa "Corrierovka" ne gre na jug kjer rastejo limone in pomerance? In ostali Judje, kaj delajo tukaj? Ni nobeno čudo, če zavre krv poštenemu Avstrijancu, ko mora kaj takega čitati dan na dan. Judovska brezobzirnost in nevarnost najbolj koljeta oči lojalnih državljani. In je mogoče, da se dovoli trž. vladi, da se ona brati s takimi le sloji ljudstva na Primorskem.

Ubogi narod!

Obupne sedanje narodne razmere gorških Slovencev praznočil je Andrej Gabršček pod pokroviteljstvom dr. Gregorčiča z neprestanim napadanjem in uščevanjem slovenskih rodoljubov, ki niso hoteli služiti egoističnim nakanam Soče. Toliko blata, peršnih spletk, napadov in obrekovanj svojih rojakov, kot jih je spravila v javnost Soča pod Gabrščkovim uredovanjem, ni še videl svet v časopisih. — Da je vse to rodila le zlobna volja, pomanjkanje pravega rodoljuba, pomanjkanje krščanske ljubezni do svojega bližnjega in egoizem, dokaz je tudi poravnava tožbe med vitezom Tonkljem in Andrejem Gabrščkom.

Več o tej zadevi razpravljali bomo pozneje, danes navedemo le, kar je o tej zadevi prišla Soča in prepusimo razumnim čitateljem, naj to zdaj sami preudarjajo in presojo z ozirom na pisavo Soče poslednjih let.

O spravi viteza Tonklja z Andrejem Gabrščkom prinesla je poslednja Soča te-le sestavke:

Tiskovna pravda

med dr. vit. Tonkljem in "Sočo", ki se je imela vršiti 26. t. m., končala se je z izvensodno poravnavo.

Z ozirom na naše žalostne porotne razmere na Goriškem, katere je med drugim prav dobro osvetlila interpelacija slovenskih deželnih poslancev dne 16. jan. 1894., ker ni mogoče sestaviti niti poglavitnih zahtevam ustrezajoče porotniške klopi, ko že letnega imenika porotnikov ne smatrata zakonitim, sta dr. Jos. vit. Tonklj kot tožitelj in urednik "Soče" kot obtoženec sklenila, da se pred laško ali mešano poroto nočeta in ne moreta pravdati, kajti vsi članki bi se morali prevesti v laški jezik in vse slovensko pričevanje in govorjenje bi se potem tolmäčala nedostavno in čisto slabo pripovedovalo porotnikom — čemur sta obe stranki načelno enako nasprotni.

je, po rimskem bajeslovju, došla volkulja; zajedno se nahaja blizu kamenit spomenik istega pomena namreč, volkulja dvojčka dvojčka, kar jako ugaja očem slehernega, ki dobro pozna rimsko zgodovino.

V znožju "kapitoljskega vrha" je "namertinska ječa", kamor so metali puntarje in raznih narodov vjete glavarje, katere so po tem na grozoviti način zadavali. Jednaka usoda je bila zadela tudi sv. Petra in Pavla, zajedno mnogo ostalih Kristjanov, ki so ravno v isti ječi vklejani zdihovali, dokler jih niso paganski tirani nevarljivo zadavali, usmrtili.

Od tu smo se podali na "trg cvetličnega polja" (Piazza campo dei Fiori). Ta trg se nahaja v obližju "farnškega trga" (Piazza Farnese), blizu reke Tibere pod kapitoljskim holmom (Campidoglio), od kjer se nudi očem lep razgled in trg je jako prijeten in prostran, kakor mnogo ostalih rimskih trgov. Mej večjimi znamenitostmi je videti tukaj monument izlit iz bronu ter pred nedavnim časom tukaj postavljen v spomin Giordanu Bruno, znanemu redovniku, kateri je bil v svojem času na gromadi sežgan, radi krivih nauk, kateri so bili nasprotni rimsko katoliški cerkvi, zajedno pohujšljivi prostemu pravovernemu ljudstvu.

Po tem smo obiskali "Piazza monte cavallo". Kraj lepotiti visoki obelisk s križem na vrhu. Dva junaka iz marmorja, visoka kakih 6 metrov brzdata vsak svojega konja. Ostanek starega Rima, ki pomeni, da je vsaka žival človeku pokorna in tudi nam kaže moč človeškega razuma nad neumno živaljo.

Z ozirom dalje na to, da bi zmaga pred tako poroto po nikakem ne bila sposobna, dati popolnega in pravega žadoščena zmagovalcu, — sklenila sta tožitelj in toženec svojo prepirno zadevo izvensodno in sicer na način, ki je za oba povsem časten. (Teško je dobiti tako debelo pamet, da bi priznala obema čast.)

S tem bodi mir med nami! Pozabimo, kar je bilo, in zatrimo vse mejebojne mržnje. Vsak od nas naj neumorno deluje na svojem polju v prid naroda, ker dela je mnogo, ki bi pri vstrajnem in živem prizadevanju dalo mnogo sadu, da bi le imeli mnogo in sposobnih delavcev, katerih imamo — žal! — veliko premalo! Bodi naša sprava resna, poštena in trajna!

Kako v obraz bje Gabršček koncu tega sestavka z drugim sestavkom v isti Soči, ki se glasi:

Odpoved poslanca. — Poslanec prof. Tomaž Čerin je baje odložil poslansko čast, katero si je bil l. 1889. pridobil na predobro znane načine. Od utrat gré govornica, da je že nčera postavljal odpovedno pismo deželnemu glavarju, češ, ker mu ni bilo mogoče pred porotniki zagovarjati svojega postopanja, prisiljen je odložiti poslansko čast.

Velikega komentarja k temu ni potreba. Ker ni došlo do skandalozne razprave pred očmi naših zagrnjenih nasprotnikov, zato je prof. Čerin nejevoljen in njegovo pravicoljubje je užaljeno! — Ko se ta vest povsem potrdi, si ogledamo Čerinovo delovanje v deželnem zboru.

Čuje se, da bi bil prof. Čerin tudi nekega drugega poslanka vlekel za seboj. Ako je to res, bi mi to močno obžalovali in bi prav iskreno prosili istega g. poslanka, naj bi svojo odpoved odtegnil (— in naj bi se raje odpovedal Čerinovi družbi. Op. stavčeva. —) Njegova odpoved bi uročila ne potrebne homatije, za katere bi mu naši veleposestniki gotovo ne bili hvaležni.

Malto nižje v Soči je še tretji sestavek v dokaz da, kjer je Gabršček, ne more biti miru. Glasi se:

Poravnava. — Na drugem mestu smo objavili način, kakó je končala pravda vit. Tonklja proti "Soči". Iz te izjave je razvidno, da je nevesneča zadeva končala za obe stranki povsem častno.

Visoke in uplívne osebe so delovale na to, da bi ne došlo do obravnave. Naposléd sta prišla skupaj zagovornik našega urednika g. dr. Josip Stanič in g. dr. Tonklj in dognala sta poravnavo za obe stranki povsem častno. Predlog g. dr. Staniča je naš urednik drage volje sprejel in pravde je konec. — Gosp. dr. Stanič se je zadnje dneve uprav žrtvoval za slovensko stvar na Goriškem in sicer v pereči zadevi naše porote, kakor bo razvidno v prihodnji številki. Potem je pa z modrim postopanjem mirnim potem dokončal pravdo z g. vit. Tonkljem, ki je pokazal hvalevredno samostojno prepričanje, da nam je vsem skupaj treba mira. Čast in hvala obema!

Ali ta poravnava je silno razburila neke peteline, ki so krivi vsemu razporu od l. 1889. naprej. Jezé se, da ni prišlo do škandala pred laškimi porotniki in pred škodoželjnimi nasprotniki, jezé se, da "Soča" in njen urednik nista dobila novega udarca, ker bili so prepričani, da porotniki urednika gotovo obsodijo. Kakó katoliški so pač ti gospodje! — Popelnoma tako mislijo tudi lahonski listi; tudi njim je žal, da se je poravnava dognala. Je pač resnično, da: "gliha vkup štrihla."

To je vse, kar je do zdaj znano iz Tonkli-Gabrščkovih sprave in je zadosten dokaz, da jima za narod ni mar.

Od tu smo prišli na "Piazza di Spagna". Ta trg okraša veliki studenec iz marmorja v podobi čolna. Pred nekim tamšnjim poslopjem je orjašk obelisk s podobo Device Marije, katero obdajajo podobe: Mojzesa, Davida, Izaije in Ezechiela. Od tismo došli na "Piazza Colonna". Trg ima v sredini stebel cesarja Marka Avrelija, na katerem je podoba sv. Pavla, ki je bila postavljena nekoliko pred tri sto leti. — Od tu naprej nikomel na "ljudski trg" (Piazza del popolo), kateri spada mej največje. Trg je podolgasto okrogel, obdajajo ga tri cerkve in druge bogate palače. Sredino tega krasi visoki obelisk s križem na vrhu; obe krili pa okrašata dva krasna vodometi, ki pošiljata v zrak srebrno vodo v podobi bele megle.

Iz "ljudskega trga" smo se vrnili na "trg navonski" (Piazza Navona). Tukaj prodajajo razno zelenjad za prikuho. Silvo lice tamšnjih palač in cerkve, daje trgu resen znak. Na tem starorimskem ostanku je imel cesar Domicijan, drugi sin cesarja Vespazijana, ki je ne baš slavno vladal rimsko cesarstvo od l. 81-96 po kr. tekalističe za 80 tisoč gledalcev. Dokaj lepó okrašajo trg trije studenci iz kamena. Srednji je podoben, grizi naših kraških gor, iz katere vre voda skozi več votlin; vrhu grize stoji obelisk, na voglih pa štiri podobe iz marmorja, predstavljajoče štiri največje svetovne reke: Donavo, La Plato, Ganges in Nil. Krasen prizor očem daje ta krasni umotvor zvečer pri električni ali plinovi razsvetlavi, ko se ne ališi drugega, nego šumljanje vode iz teh studencev. (Dalje pride.)

Predsednik Carnot zavrtno umorjen.

Dne 25. m. m. se je raznesla vest, da je bil v Lyonu zavrtno umorjen predsednik francoske republike Sadi Carnot. Na ulici ga je napadel italijanski anarhist in mu sunil bodalo v prsa. Po groznih mukah je Carnot nekaj ur po tem činu umrl kot žrtva novodobnega anarhizma.

Carnot se je rodil dne 11. avgusta 1837. v Limogesu. Oče njegov, Lazare Hypolite Carnot je bil publicist in državnik, ded njegov je bil član direktorija za časa velike revolucije in pozneje vojni minister Napoleona I. Carnot se je posvetil tehničnim studijam in je šele 1870. l. vstopil v politično življenje, ko ga je Gambetta imenoval prefektom. L. 1876. je prišel v parlament in pristopil republikanski levici. l. 1878. je postal državni podtajnik v ministerstvu javnih del. l. 1882. pa minister. Leta 1885. je postal finančni minister. Ko je bil Grévy primoran, odpovedati se predsedstvu, izvoljen je bil predsednikom. Bil je vester in korekten predsednik in za časa njegovega predsedovanja se je primerilo marsikaj, kar mu je pomagalo do popularnosti. Uspehi v Afriki, Toulonske slavnosti in zveza z Rusijo — vse to je bilo povzdignilo Carnotov ugled.

Carnot se je bil odpeljal v Lyon, da obišče ondoto razstavo. Francozi umajo častiti svoje moze. Vzprejeli so Carnota sijajno in ga navdušeno aklamirali. 24. junija bil je njemu na čast banket, ob deveti uri pa se je peljal Carnot v gledališče. V vseh ulicah je bilo vse polno ljudi, ki so neprestano klicali: Vive Carnot! Vive la république! Vse je hotelo k vozu, da seže Carnota v roke. Pred palačo trgovinske zbornice priskočili je k vozu mlad mož in sunil bodalo Carnota v prsa, potem pa hotel pobegniti. Prefekt ga je udaril, da je padel, priskočili so ljudje in prijeli zločince. Ljudstvo je bilo silno razdraženo in je hotelo zločince, na mestu pobiti. Redarji so ga le iz težka ubranili in odpeljali v zapor.

Carnot je ležal bléd ko smrt in s krvjo ves oblit v vozu. Peljali so ga na prefekturo in poklicali zdravnike. Ko se je voz približal prefekturi, so ljudje, ki še niso vedeli za atentat, jeli aklamirati Carnota. Ministriški predsednik Dupuy je zaklical: Ne vpíte! Predsednik je žrtva atentata. Utis, kateri so naredile te besede, je nepopisen. Vzkliki groze, strahu, srditosti so se združili v jeden strahovit krik. Prefekt je hitel v gledališče. Ko je vstopil v predsednikovo ložo, je občinstvo mislilo, da je prišel Carnot in jelo klicati: Vive Carnot. Prefekt je komaj naznanil, kaj se je zgodilo, ko je nastal splošen vik in krik. Vse je vpilo, vse zahtevalo maščevanja.

V tem, ko se je po mestu razširila vest o napadu na predsednika in je razburjenost prebivalstva rasla čedalje bolj, v tem je ležal Carnot na prefekturi in umiral. Bolečine, katere je imel pretrpeti, so bile grozne. Ko so ga zdravniki prejškovali, je bolešno vzdihoval. O polnoči je prišel Lyonski nadškof k njemu. Zdravniki so iz začetka mislili, da bo mogoče Carnota rešiti, ko so spoznali, da se je bati smrti, odločili so se za operacijo. Tudi ta ni pomagala. Ob 1. uri popolnoči ni bilo več upanja. Nadškof in generalni vikar sta umirajočemu predsedniku podelila svetostajstva. Nekoliko trenutkov potem je umrl ležec na preprosti železni postelji.

Morilec Carnotov se imenuje Cesario Hieronimo Santo. Star je 23 let. Francoski govori jako slabo. Prišel je bil dan umora v Lyon, prej se je več mesecev mudil v mestecu Certe. Rodom je iz vasi Monte Visconti blizu Milana. Po svojem poklicu je pek. Pri zasliševanju je povsem mirno govoril, hkrati pa nehal odgovarjati, češ, da bo že porotnikom vse povedal.

Ko se je izvedelo, da je morilec Carnota Italijan, postala je splošna razburjenost nevarna. Velikanske množice so se podile po ulicah, kličoč togotno: Smrt morilec! Ven s tuji! Ljudje so napadli tri italijanske kavarne in vse pobili. Hoteli so naskočiti italijanski konzulat in v strahoviti srditosti napadali so Italijane. Na stotine Italijanov se je zateklo k policiji. Vojaštvo, živahno aklamirano, vzdržuje red, a le iz težka. Posebno se je bilo bati, da pride do boja, ko je deset tisoč ljudi hotelo naskočiti italijanski konzulat. Tudi v Parizu, v Marsellu in drugod je sponočilo o umoru Carnota razdražilo prebivalstvo in primerile so se že razne demonstracije. Žalost je splošna.

Vsa Francija jorka boleti ob krsti svojega predsednika. Izgubila je vzglednega rodoljuba, ki si je za svojo domovino in za svoj narod pridobil neizmernih zaslug. S Francozi žalujejo vsi civilizirani narodi, zlasti pa tisti, katerim je bil pokojni Carnot, posebno naklonjen, Slovani. In z vsemi drugimi Slovani tudi Slovenci.

VABILO

k ustanovitvi goriške družbe za podporo poboljšljivih kaznjencev po dostani kazni.

Preteklo je več kakor leto, odkar se je ustanovila v sosednem Trstu družba za podporo oseb, katere stopijo iz ječe potem ko so se pokorile s kaznijo zapora za pivi

pregrešek, ter ne morejo dobiti takoj pošte-nega zaslužka, da bi preživljale sebe in svoje nedolžne družine.

Tržaška družba začnenja že cvesti in obeta obilen sad, ker jo podpira veliko šte-vilo udov in jo vodi neumorna bistroumnost visoko stoječih in odličnih oseb.

Že po kratkem času opaža se v delo-krogu podpornih družb lep in prevažen uspeh na npravnem in pravnem polju, namreč zma-njšanje takih zločincev, ki po prvi kazni ponovijo hudodelstvo in katerih se vrne prav mnogo k zločinu prav vsled neugodnih raz-mer in predsodkov, kajti splošna je nezna-ponost proti osebam, katere je zadela badi si tudi samo enkrat morda strogo postave, in odreka se jim ono delo, kojega prosijo, da morejo pošteno živeti.

Uvažujé te plemenite namene in glede na izvrstne uspehe podpornih družtev v na-šem cesarstvu in inozemstvu, izrazil je Nj. Prezvzvišenost gospod pravosodni minister željo, da bi se ustanovilo tudi v okrožji goriškega okrožnega sodišča enako člove-koljubno društvo.

Zató mi je čast, povabljam Vaše bla-gorodje z živim veseljem in s trdnim zaupanjem v dober uspeh plemenite misli k preliminarini seji, katere se bode vršila dne 8. julija t. l. ob 11. ur predp. v veliki dvorani tukajšnjega okrožnega sodišča, kojo je uljudno prepustilo slavno predsedništvo.

V tej seji se izvoli odbor za sestavo načrta pravil novega goriškega društva. Pra-vila se bodo potem zopet pretresovala in ako se odobré v drugi prihodnji seji, ki se še določi, predložijo se visokemu c. kr. na-mestništvu v Trstu v postavno potrjenje vstanovljenega društva.

Upam, da tukajšnje človekoljubno in izobraženo prebivalstvo, katero vé, kakó potrebno je sodelovanje vseh pštenjakov pri poboljšanju posameznih hudodelcev, pri-stopi v velikem številu novi družbi in Vaše blagorodje, kojega velikodušno mišljenje je splošno znano, prosim, da uljudno sodelujete pri vzvišenem podjetji in da pospešujete tudi med svojimi mnogimi znanci plemeniti na-men in plodoviti uspeh.

V Gorici, dne 27. junja 1894.

C. kr. državni pravdnik Canevari.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Delegaciji. — Avstrijska in ogerska delegacija sta uradoma sklicani na dan 14. septembra v Budimpešto.

Mladostenska stranka namerna to letoje agitovati za splošno volilno pravico in uprizariti v to veliko gibanje.

Oberska zbornica je po kratki debati rešila zadnje cerkvenopolitične predloge, kakor zakon o veri otrok iz mešanih zakonov in zakon o recepciji židov.

Minister Madeyski, kateremu je naš poslanec zelo naklonjen, dovolil je prof. Ive predavati na graškem vseučilišču italijansko literaturo na laškem jeziku. S čem bo pa gos-pod minister nauke poldrugimilijon Slovencev poslužil? Mi o tem ne vemo ničesar, a najbrž bo tako, da niti z osnovnimi slovenskimi šola-mi v Gorici in Trstu, ne!

Vnanje države.

Dogodbe na Francoskem. — V nedeljo je bil pokopan Carnot. Cesar avstrijski je postal krasen venec. Tudi vsi drugi evropski vladarji so položili krasne vence na krsto. Najlepši pa je venec ruskega carja, ki stane 8000 frankov. Udeležba pri pogrebu je bila velika. Sprejod je krenil iz Eklizeja v cerkev Notre Dame, kjer je nadškof Richard rajnika blagoslovil. Iz te cerkve se je krsta pre-peljala v Panthéon.

Za krsto so šli pokojnikovi sorodniki, predsednik Casimir Perier, poslaniki in zastop-niki tujih vladarjev, vojaški in civilni dostojanstveniki in nedogledna množica ljudstva.

Pred Panthéonom so govorili m. n. pred-sednik in predsednika poslanske zbornice in senata. Vse ulice so bile natlačene ljudij tako, da se je primerilo tudi več nesreč. Dognano je, da je Carnot padel, kot žrtva anarhistič-nega dogovora.

Casimir Perier je bil izvoljen pred-sednikom francoske ljudskolade, namesto zavrtno umorjenega Sadi-Carnota. Volitev se je vršila v najlepšem redu. Oddanih je bilo 845 glasov, od katerih je dobil Perier 451 glasov. Interimni predsednik Challemel — Lacour je novega predsednika pozdravil, na kar se je ta s sol-znimi očmi zahvalil. Po tem je vzprejemal novi predsednik čestitanja senatorjev in poslancev. — Ministerstvo Dupuy je odstopilo, a Dupuy je zopet prezel predsedstvo poslanske zbornice; novo vlado pa bo sestavil Burdeau. — Razburjenost prebivalstva proti Lahom je nekoliko pomehala, ali vlada ima še vojsko konsignirano, ker se boji protifran-coskih demonstracij.

Najbrž da bomo imeli vojsko in sicer, ne v Evropi, pač v Aziji med Kitajem in Japonom, zaradi Koreje. Kakor javlja "Ti-mes". Kineška in Japonska se pripravljata na veliko vojno, ker ni nič upanja več, da bi se melj njima doseglo kako porazumljenje, glede Koreje. Angleška vlada je pripravila večje bro-dovje, da je odposlje v Azijo. Tudi Rusi so že pripravljani z svojo flotilnopomorno v Vladi-vostoku nad Korejo.

V Koreji so imeli malo revolucijo. Japonska vlada je naslovila kinezi vladi vnaprejo intervencijo, ker pa so Kinezi to odklonili, poslala je japonska vlada 6000 moških in večje brodnice v Korejo. Ta vojska je zasedla glavno mesto Seoul. Bati se je, da nastanejo vsled tega nevarne homatije in lahko se pride, radi Koreje do vojske med Japonci in Kitajci in tudi mogočno Rusija ne bi držala križem roki pri teh nemirih, ki se pojavljajo skoraj sistematično na njenih mejah. Ruska politika v Aziji teži za tem, da si oskrbi na jugu varno luko, pristožnisko za njeno brodnice na Tihem velikem morju, ne pa do sedanjih pristanišč Peterpavlovsk, Ochock in Vladivostok. Tudi Angliji bi radi zasedli Fort Hamilton, na otoku istega imena, da bi tako paralizovali premoč Rusov od severja.

DOPISI

Gorica, 2. julija 1894. — (Izlet v Villanova pri Fari v Furlaniji. Izv. dop.) V nedeljo, dne 24. m. m. izletniki udeležniki letošnjega tečaja vino in sviloreje na tukajšnji kmetijski šoli, v Villanova in posetili g. Levi ja, veleposestnika istotam. Izletnikov je bilo 32 na številu, od teh mnogo Slovencev in Hrvatov. Izletovodji sta bila gg. Janez Bollé vodja vinorejske šole in iste pristav Avgust Devarda. Namen izleta je bil, praktično poučenje v obel predmetih, na g. Levi ja posestvu, ki se more nepretrgovno všteti uzorposesom.

Odhod iz Gorice se je izvršil ob 2 popol. Gospod Levi je izletnike vzprejel nepričakovano laskavo in šarmantno, kot kak vitez. Za kar mu bodi najlepša zahvala!

Poučevalo se je po ondodnem oskrbniku o cepljenju svežih mladih trt na stiri načine. Skupno so se podali v vinograd, kjer se je praktično vezbanje vršilo po g. ravnateljju, o vino — in urtojeji, kakor n. pr. o sadenju trt, o boleznih taiste in o mnogem drugem, kar se tiče vinoreje. Ogledali so si tudi kleti, kjer se je njim razlagalo kletarstvo prav natančno. Prezledali so na stotine komadov raznih priprav (aparator) za svilgojstvo in vinarstvo ter kmetijsko orodje, kakor tudi hlev s živino, kjer se je njim tolmačilo vse podrobno in pristopno umljivo. Gospod Levi je na to ukazal pripraviti dolgo mizo in postreči gostom — izletnikom z izvrstno kapljico domačega pridelka in ukusnimi prigrizki.

Pokrepčali so se z šestimi vrstami vina in sicer: s „Pinot noir de la Bourgogne, Barbera du Piemont, Carmenet du Médoc, Pinot blanc de la Bourgogne, Blaufränkisch de la Franconie in s. Traminerom vsa vina, ki so pristen pridelok de la vigna — Levi in Villanova di Ferra. Gospod Levi je bil večpotov odlikovan za svoja vina, kakor s Diplôme D'honneur, Trieste 1882. s Mention honorable de progrès, Bordeaux 1882. in s Médaille D'Or. I. re Exposition gastronomique, Vienne 1884.

Pred odhodom je g. Levi vsakega še za roko stisnil prav prijateljski in g. a vo djo obdaroval s prekrasno belo magnolijo. Vsi izletniki se zahvaljujejo na prijateljskem sprejemu odličnemu gospodu, ki se ni vstrasil truda, za kar mu bodi tisočera hvale. Poslovivši se od preprijaznega g. a in od njegovih, vrnili so se v Gorico, v lepem redu, ob 8. zvečer. Ta izlet ostane vsem gg. izletnikom v spominu nepozaben.

Bric.

Is Brd, 19. junija. — „Soča“ mi je zaprla vrata! V številkah 20. in 22. sprejela je „Soča“ moja pojasnila na „poslanico“ g. župana A. pl. R. (objavljeno v „Sočinem“ listu od dne 4. maja t. l.) z očitno nevoljo, kakor kažejo njene opazke k mojim pojasnilom. Konečno je zaprla vrata t. rekši: „Nadalje polemike ne sprejememo več!“ — Ured.

Lepa hvaležnost za moje sodelovanje pri „Soči“.

Moj dopisi niso imeli polemike, ampak pojasnila, da se poravná razpor, ki ga je „krt“ razril. „Soča“ je dovolila napadati in razdirati, a poravnava zapira vrata! Kaj je to? To je polemika — f. tov!

Ne bilo bi gotovo „Soči“ prav, ako bi jej jaz in somišljeniki zaprli — vrata.

— a — Gradenski.

Domače in razne novice.

POZOR!

„Sloga“ je najcenejši in največji slov. list, ki izhaja dvakrat v mesecu in stane s prilogo „Goriški Vestnik“ za vse leto le 1 gl. in 80 avš. na dom pošiljan. Mnogo p. n. naročnikov na naš list je znostalo z naročilno za minulo polletje, pri tej priliki jih prosimo, da naj blagovolijo skoro poravnati, kar so nam še na dolgu.

P. n. naročniki in podporniki, da ste nam zdravi pri stopu v 11. polletje in nas blagovolite podpirati še v bodoče.

Upravištvo.

Poklinalm oficijalom v področju poštnega in brzojavnega vodstva v Trstu so imenovani asistenti gg. Avgust Lapajne, V. Možetič in Ivan Kutalek.

Josip dr. Tonkili se odpove, kakor pravi zadnji „Rinnovamento“, političnemu življenju takoj po končani šestletni dobi svojega sedanjega poslanstva.

Gg. Čerin in dr. Linjak sta odložila čast deželnih poslancev. Povod temu je bil, kakor se po mestu govori in čita po časopisih, prijateljska poravnava med dr. Tonklijem in urednikom Soče. Ako je N. F. Presse prav poučena o naših razmerah na Goriškem, bodo sledili za tema še drugi deželni poslanci z svojimi mandati.

120 in ne 60 gl. se je nabralo dne 7. maja t. l. pri skupnem banketu č. gg. duhovnikov na Sv. Gori, kateri znesek se je daroval ravnosnožno oddelkom tukajšnjega Alojzijevega.

Meg. Vel. cesar je dal za Dunajčane, kateri so po toči in nevliti škodo trpeli 5000 gl. podpore. V Slezijski in Galiciji je pa vsled deževja nastala povodenj in napravila mnogo škode. Za te kraje je podaril cesar 10.000 gl. Tudi v severni Ogerski so imeli veliko povodenj. V Pistijanskem okraju je voda podrla nad 100 hiš. Tudi za te kraje bo treba zadatne pomoči. Na Ogerskem si obetajo letos le bolj slabo letino. Deževje, nevlite, povodnji je vse slabo uplivalo na setev.

Rok za prigranitev udeležbe obrtniške razstave v Gorici, podaljšal je odsek razstave do 15. t. m. Kdor misli udeležiti se, naj se požuri. Mi smo izjavili, da je Slovencev popolnoma prosto udeležiti se, ker bi nam demonstracija škodovala, kakor smo povedali. Naši nasprotniki bi rekli in kazali, vidite, da jih ni! Priporočati moramo, da Slovenci z mesta in dežele, ki se razstave udeležijo, naj ne zabijo na slovenske napise. Glede obiskovanja razstave pa moramo tudi mi s preziranjem odgovorjati, kakor oni, ki so nas prezrli.

Redarstvo je zasačilo v Vašingtonu društvo anarhistov, koje je bilo sklenilo umoriti predsednika zedinjenih držav ameriških v mestnej palači, imenovani „bela hiša“. Anarhisti, da se jim je posrečilo, so nameravali „bela hiša“ z dinamitom podminirati, da bi se bila v zraku popolnoma razpršila. Vidite, kakošnih sredstev se poslužuje spri deno društvo, čegar namen je vsem očit, da poruši obstoječi red držav in da sezida — kaj? Podirati je lahko, ali zidati ni vsakemu omogočeno.

Letni občni zbor šolskega laškega društva „Lega“ se je sešel letos v slovenski Gorici.

Dan je bil tako krasen, da Lahji si niso morali lepšega želeli. Po mestu ni bilo praha in tudi vročine silne, ne, ker prej-šnjega dne nam je bil dež ohladil vroče ozračje in vendar je bila udeležba pišla, bilo je vseh udeležencev okoli 250 oseb, največ iz bližnjega Trsta, da bi se bili laški navdušenci skoro pogzabili med Slovenci, ako bi bili ti ostali v mestu, ali čitalničarji so šli v Mirno, drugi izletniki v Bilje in zopet drugi v St. Peter tako, da so se Lahji prav lahko ogrevali v zaželjeni svobodi za svoj jezik na nepravem mestu.

Obed so imeli v „Hotelu De la poste“ in je stal za osebo 5 glid.

Kaj se je govorilo pove nam prav obširno židinja Corrierovka in nja pomočnik „droguist“. Nam zadostuje, ako povemo, da, ko se Slovenci kavasmo nič manje, nego v treh taborih, so oni zedinjeni, kot en sam mož. Zvončenosi laški in njih „braki“ spoštujejo se in radovoljno si segajo v roko pravega odkritosrčja in ljubezni za domovino, ki se njih ni, a mi, Slovenci bi se radi razmesarili in se gledamo z okom hudobneža, nevoščljivca, obrekovalca itd. le zato, da bi dosedanje narodno zastopniško stališče ne premaknilo se ni za kamenček naprej ali nazaj, da le ostane vse tako, kakor je sezidano!

V Gorico je prišel iz tržaški župan Pitteri in zborovalcem toplo priporočal, naj se varujejo demonstracij, ki bi, ako bi se kaj pripetilo, škodovala denašnji naklonjenosti od visoke strani, koje uživajo v polnem miru avstrijski Lahji.

Lahji so nam potem takem v izgled! Oni so dandanes kakoršni smo bili mi pred nekimi leti.

Oni ne goje zaradi egoizma narodni prepir. Na občenem zboru se je zopet pogrevalo „colla frase usuale“ vprašanje o ital. vsenčilšču v Trstu in o ital. učiteljskem istotam. Tako tudi o potežkočah, ki se stavijo na pot mladeničem, ki so se izšolali v Italiji itd. V obče povedano, „Lega“ leta nekako visoko za svojimi ideali. Venec zborovanju pa je bil pozdrav „latinski Gorici“.

P. n. ne smejajte se, takim gorastnostim, ki ne stoje ni na nebu ni na zemlji. Mnogo je bilo prisotnih, kojih praočetje so Latinci, kakor n. pr. Miagostović, Kovrič, Mulič Seppenhoffer — e chi più ne ha, più ne metta — in židov domačih, kakor tržaških, kateri so tudi „di sangue gentil latino“, kaj ne da? Židi in stari Latinci, kako sta se rada imela oba naroda nam priča „slavolok“ Tita, Vespazijanovega sina v Rimu.

„Rinnovamento“ in Josip Faganelli. — List „Rinnovamento“ z dne 30. junija t. l. stev. 11 prinesel je spis shoda v Sempasu in tako-le pisal:

„Ringrazio anzitutto i due deputati per la loro attività in Parlamento e a nome di tutti i presenti elettori e degli assenti aprovo pienamente il loro procedere.“

Torej te besede je izrekel gosp. Josip Faganelli tudi v imenu odsotnih volilcev in sicer, volilcev slovenskih občin, kakor tudi veleposestvali! Komentarja ne potrebujejo čitatelji našega lista. Dovolj jim je.

Politično društvo „Sloga“ objavlja radodarne zneske mnogih dobrotnikov, a vendar pozablja na nekatera.

Mi smo danes naprošeni, neki znesek reklamovati, a prej ko to storimo, prosimo slav. tajništvo, naj blagovolji prinesiti v jedni prih. številki one radodarne doneske iz l. 1893., katere ni še objavilo v svojem glasilu. Tudi prosimo, naj se potrdi sedanjí vodja knjižnice šolskega zavoda do nas, da mu izročimo VI. snopič Stritarjevih zbranih spisov, kazalo vseh zvezkov in sliko Stritarja z sprevedom, da bode knjiga popolna. Prosimi pa moramo, da se v razglasilu pové ime dotičnega darovalca te knjige skupaj z vsemi drugimi 30 — 40 zveski, ker tudi ta dar ni bil po Sloginem glasilu objavljen. Objavil se ni i dar 300 iztiskov „Iskric“, koncem šolskega leta 1892/93., katere je daroval narodnjak s pogojem, da se Iskrice darujejo pridnim otročičem, ker so pridni, a malo pridnim, da bodo pridni.

Omenjeno glasilo „Sloga“ naj bode pravično in naj se ne ogiblje objavljanja darov političnih nasprotnikov.

Redarji barvarji. — V ulici „Via Vetturini“, kojej hočejo goriški lahončiči po silni dati ime „Via Carlo Favetti“ so v temni noči irredentisti, dečaki, načečkali z rudčo barvo nad 100 napisov, kakor „Via C. Favetti“, a redarstvo (ako ni kdo drugih asistentov tega) je moralo brisati napise z belo barvo ali beljenjem. To je torej, tisti „Corrierov“ „vox populi“, ki je večpotov, kakor nam priča povest i „vox asinorum“.

Pred porotniki sta se vršili po poravnavi dr. Tonklija z Gabrščekom, se dve obravnavi in sicer, ona ubjalca mesarja, o kojem smo svoječasnó povedali našim čitateljem, po imenu Mengotti. Obsojen je na 5 let zapora. — Obravnava proti goljufu Pertoutu, dobroznanemu laškemu agitatorju, bila je jako zanimiva. Prečitala so se vsa pisma na ogoljufane osebe v Gorici. Med temi, bilo je pismo na Zollio, v kojem piše, da naj mu pošlje 70 gl. za koleke in vsaj 100 gl. za mazilo, s kojem mora mazat urednike, ki so „velikanski poje de e zi“ (gran mangioni), kakor on pravi. Obsojen je na Pertout na sedem let težke ječe, tovariš njegov pa na tri leta. Poslednji zgubi istočasno pokojnino, koje je užival, kod bivši lloydov urednik nižje vrste. Jako dobro, da se taki tički spravijo pod ključ, tembolje, ako so agitatorji in zabavljavci Slovencev, kakoršen je bil Pertout.

Baronica pred glavarjem. — Lahji se podpirajo jeden drugega prav vzgledno. Tudi znado si pomagati v dosego svojih namenov. Oni nadlegujejo visokostojče osebe, kakor grofe in barone ali grofice in baronice. Evo jeden slučaj! Naš glavar ni hotel dovoliti na nobeden način ne, v prihodnjo nedeljo veselico, tukajšnjemu pevskemu društvu „Corpo Corale“, ker je bila mogoč nedelj zaporedoma, koja veselica, a da dosežejo vse, kakor namen svoj naprosilo je društvo baronico Marinelli, naj bi jim ona sprosila veselico, a i ona ni opravila ničesar.

Vemo tudi, da se je nameravalo na dan zborovanja „Lega“, okinčati mesto s zastavami, ki bi bile vse druge vrste, nego cesarske in glavar je tudi to dovolil, a s pogojem, da izobesijo magistrat in laška društva todi črno-rumene zastave. Rajše, nego bi „legovci“ to storili, so i svoje zastave shranili za drugo priliko. O svečanostih pravijo laški listi, da je bilo naše mesto „città festante“, kar ni res, mi pa poročemo: Iste-ga dne je Gorica bila Gorica, to je slovenska, kakor je vedno.

Poslednje dni minulega meseca odpotovala sta Nj. Vel. cesar Fran Josip in soproga Elisabeta na južno Tirolsko v Madonua di Compioglio, kjer ostaneta dlje časa. Italijani južnega Tirola si obetajo, od tega vis. pohoda njih dežele izpolnenje želja glede adum. ločitve južnega laškega Tirola ali Trentina od severnega ali nemškega Tirola ter ustanovitve avtonomije Trentinskega. List v kojem smo to čitali pa pravi, da bi se Avstrija klaj kesala, ako bi to storila in sicer zato, ker tamošnji Lahji so že zdaj nadnavadno drzni in delajo z svojo „Lego“ še precejšnjo preglavico naši vladi.

Uboga Avstrija, kako si zapletena na vse strani. Slovencev se ne dovoli, da se zedinijo v Slovenijo, ki bi bila najboljši opora ali jez proti širči se irredenti. Lahom pa v Trentinu, da bi se dovolila popolna avtonomija in samouprava z svojim dež. zborom?

Nikakor ne, pravijo nemški časopisi. Mi Slovenci, smemo le želeli, da bi se jim to i dovolilo, ker po tem bi imeli i mi novo oslombo pri zahtevanju zedinjene Slovenije.

Pesce d'aprile ali aprilovo ribo je imenoval „Piccolo“ v opisu obeda ligasv, neko vrsto s a l a t e, ki ni rastle po l a t i n s k o, kakor si je želel. Siromak se tega ne ve, da na Goriškem raste s a l a t a le po slovensko in tudi le po slovensko se jo nosi na mizo pripravljeno. Seveda, njemu kot židu, bi jo bil moral hotelir napraviti na gosji mašči, „col grasso d'oca“, kar

Slovencev in pa tudi Lahom, ki židov ne potrebujejo, smrdi tri kilometre daleč. „Pesce d'aprile“, se pravi, če kdo koga prvi dan aprila za nos vodi ali tudi opeh-ari. Torej, vse navzoče žide pri obedu v hotelu pri pošti, je podjetnik za nos vodil, ker jim ni napravil salate „al grasso di oca“, pač pa, kakor so oni pravili „salata à la s'ciava“. Hinc čifutske lacrimae!

Letoknja tombola je bila še bolj kislá nego lani. Naj se Slovenci teh laških igrač ne udeležujejo, ker denar je drag, akoprav dobi morda tu pa tam kdo Slovencev tombolo ali pa činkvino, kakor se je letos dvema naletelo.

Namesništvo je vender rešilo utok zadnje volitve občinskega starešinstva v Renčah ter zankazalo novo izvolitev treh starešin in dveh namestnikov v tretjem razredu. V prvem razredu je zaukazana nova volitev vseh starešin. Duhoji v tej občini niso pomirjeni in ker sti dve stranki, zmagala bode jedna v tretjem, a druga v prvem razredu.

Pišaje nam o pritisku, a verovati nam ni mogoče, ker akoprav ima staršinstvo veliki uradniški pomen in akoprav je postala borba tudi pri teh volitvah jako moderna, vendar v občinah popolnoma slovenske narodnosti je le jeden smoter: gmo-tno in duševno blagostanje obči-ne. Bog bodi nam na roke!

„Vestnik“ je prinesel v zadnji svoji številki novico o smrti strojarskega delavca, ki se ni povsem tako izvršila, kakor je on poročal in tudi ne, vsled uzrokov, koje je on navedel.

Resnica je, da je delavec Černic isti-nito umrl za kužno bolezi ijo, da je tega delavca pa smrt doletela, radi okuženih kož ne moremo in ne smemo trditi. Mnogo in prav mnogo jih umrje na ostrupeni krvi, ne da bi bili strojarji in tudi tu se je najbrž tako zgodilo. Gospodar strojar pri katerem je Černic delal zagotavlja nam je, da kupuje kože, prihajajoče iz Amerike, Kitaja in drugih dežel in sicer, suhe in so torej po-polnoma razkužene. Krv je pa mogoče oku-žiti le s kožami bolnih živinčev, ki se tu kupujejo „frišne“ in niso bile razkužene. Dalje nam zagotavlja, da je prišel zdravnik tukajšnje bolniške blaginje k bolniku še-le na tretji poklic in sicer, par ur pred smrtjo, iz tega je razvidno, da je gotovi uzrok smrti iskati v zanemarjenju bolniške. Treba je, da zdravnik postane pravi apostelj človeštva in se ne bode reklo, da zdravnik prej ko kaj zna, mora napolniti veliki del pokopa-lišča s žrtvami svojega poskušanja ali tudi komo d i t e t e. Blagajnici priporočamo, s zdravniki ostro postopati in sicer tako, kakor ona postopa s tirjanjem plačevalnih zneskov in zagotavljam, da bode boljše v vsakem zmislu. Ta nesreča se je pripetila v vasi Rupa in ne v Rubijah, kakor je bilo čitati v „Vestniku“ in v drugih časopisih.

Zrelostni lapti so danes dokončali di-jaki tukajšnje višje realke in sicer, oglasilo se jih je jednajst, od teh je osem napravilo izpit dobro, dva sta padla in jeden je odstopi-l radi bolehnosti. Dva Slovencev sta na-pravila izpit dobro in sicer Hrvatini Henrik, in Znidarčič Ivan. Padla sta Laha Guresch in Kebat. Sploh je pa bilo v minulem šolskem letu deset odlikancev in padlo jih je pa skupaj nič manje, kot 91, od 304 dijakov. Žalostno za zavod in še žalostnejše za stariše.

Görz-Bahnhof ali po našem Gorica-Ko-lodvor dobi novo pošto. Za to novico mo-ram se zahvaliti Matevžu Krevlji, svojemu staremu prijatelju iz Ribnice, ki je nas obis-kal prav te dni z svojo „suho robo“ Trčila sva skupaj pred kolodvorom ravno v istem trenutku, ko je hotelir pri pošti služil svoje židovske goste „col pesce d'aprile“. Hvala Bogu in pa svetemu Jezdurju, odslej mi ne bo treba več letati v Gorico, po znamke in druge poštné reči, ko bom kaj trelal, bo vse pri roki — vi Goričani boste imeli po-što tudi na kolodvoru. Oho, od kdaj pa? — Ali nisi nič bral? Da, čital sem in sicer, da se ustanovi poštni urad v „Görz-Bahn-hof“ in ker sem slab geo. in topograf, mi-slil sem, da je to mesto kje, tam gori pri Hamburgu.

Na-a, hūlir, ali ne pravimo tudi mi „panof“, panof — vi pa kolodvor? In „Görz“, ali ni to slov. beseda Gorica? En malo boljše kratka je, pa se vendar za-stopi, ali veš ti, kako je iz „Gorica“ Görz nastal? Jaz ne vem. Poslušaj, Nemec je prišel v Gorico kakor mi je pravil moj oče Jernej, po noči, ko ni bilo še plina, le pe-trolje je razsvetljevalo temne ulice. On je čit-al na hišah Görz — „i“ pa „a“ je v temi „ven“ spustil. Vidíš, kako je to bilo. „Görz“ ali „Görz“, naj bo prvo ali drugo, je G o r i c a, kakor je Kelmorajn — Köln am Rhein, pa je aus! In Krevlja ima prav.

Pošta Gorica-kolodvor bode odprta občinstvu tudi po noči in sicer, 10 minut pred dohodom in 10 minut po odhodu sle-hernega vlaka.

Porotnik.

Na dan sv. Petra in Pavla slavili so tukajšnji gasilci 25-letnico obstanka svojega društva in sicer, precej opoldne s prakti-nimi vezbami v orodju in v telovadbi. Neki je skočil s prvega nadstropja v mrežo, koje so držali na ulici štirje tovariši; zopet drugi gasilci so spravljali ljudi skozi okna po vre-čah na ulico. Pokazali so sploh, da so vredni

— pohvale. Zvečer so imeli na lepo okinčanem trgu „Ginnastice“ ples. Okoli prostranega trga so bili razporedjeni balončki v goriških barvah, le jednega smo opazili, da je bil „temno zelen“ — kot „rara avis in gurgite vasto“.

Med plesom so avirali „maudolinisti“ in pobirali radodarne doneske.

V obče moramo reči, da je vatrogarskem veselica prav dobro izpala, čeprav je nebo vedno pretlo s dežjem. Nabrli so do 1600 gl., stroškov so imeli do 1000 gl.

V Kojakem je v minulem tednu umrla naglo smrti deklica, stara jedva štiri leta od strahu. Peljala je to deklico gospa, sestra bivšega goriškega glavarja Rechbacha, ki zdaj stanuje v Kojakem, na pokopališču. Ko deklica gre mimo nekoga starega železnega spominskega križa, se ta prekucne na zemljo in deklico takó ostrasi, da ji je krv v istem trenutku zastala teči in jej povzročila smrt. Deklica je bila Solkanka. hči ubogih starišev. Kakor čujemo od druge strani pa, je železni križ padel na deklico in jo pri tej priči umoril. Mogoče je tudi, da je otroče umrlo za mrtvoudom.

Slovenske politične izobraževalne in pravovarstvene društvo v Trstu je imelo te dni svoj letni občni zbor. Predsednikom društva je bil izvoljen g. Poljšak, namesto prejšnjega g. a. predsednika, za katerega niso več marali udje. Mož je imel baže več besed, nego dejanj.

Čudno. — V uredništvu lista „Il Pensiero Slavo“ se je predvčerajšem vršila hišna preiskava, katere je trajala dve uri, pa ni imela nikakega uspeha.

Polna butara rada poči. — Imamo pri pošti neke na Vipavskem, nekega robota stvarjenega odpošiljatelja, kateri se veseli s tem, da napisa na pase naših listov „Retour Gorica“ in odsvetuje čitateljem, naj list ne sprejmejo. Tak ekspeditor ne more držati se v ravnotežju z butaro na hrbtu in si jo hoče olajšati nevedoč, da s tem postopanjem škoduje c. kr. pošti in njenim dohodkom, ki vendar ne raznaša liste brezplačno, ampak za plačilo in sicer po novčič za vsako številko; torej pri naših 1000 načelnikih dobi ona 360 gl. na leto. Poštni ekspeditor, pozor, ker polna butara rada poči.

Poljudski ministar je zopet dovolil 2000 gl. za pogozdovanje Krasa.

Dolavate bralno in pevsko društvo se bo te dni ustanovilo v Mariboru. Želimo, da se to čim prej uresniči.

Slavje v Zagrebu. — Dne 26. m. m. so Hrvatje slavili prav lepo slavje v Zagrebu na koji dan je bil položen temeljni kamen doma dr. Starčevića, dičnega hrvatskega staroste. Dom zgradi narod hrvatski z dobrovoljnimi prisposli, kateri so se stekali iz vseh strani hrvatske zemlje. Udeležba je bila veličanska, tudi mnogo slovenskih odličnjakov se je je udeležilo, kar je Slovencem v ponos.

Madjarska pravica. — Madjari so zopet obdoli 11 rumunskih duhovnikov na ječo 2 do 3 mesecev, ker so milovali v Kološu po nedolžnem obsojenu rodoljube.

Troje novih lovskih polkov bomo dobili v kratkem. Tirolski cesarski lovski polk, ki je zdaj narasel na 16 batalijonov, se bode koncem jeseni porazdelil na štiri polke, vsaki po 4 batalijone. Naslov dosedanj ostanek, kakor tudi številu častnikov. Današnji tirolski cesarski lovski polk je največji od vseh poznanih polkov. Stal ima svoj sedež v Inostu. Polk se sestavlja iz Tirolcev in Vorarlberžanov, ustanovljen je bil l. 1813, a lastnik mu je od l. 1848 cesar Franc Jožef. Novi trije polki bodo nameščeni z štopom v Bregencu, Brixenu in v Tridentu. Cesar ostane lastnik vsem polkom. Danes šteje polk 2 polkovnika, 8 podpolkovnikov, 10 četnikov, 60 stotnikov I. razreda, 37 stotnikov II. razreda, 105 nadporočnikov, 100 poročnikov, 84 kadetov, skupno 370 častnikov.

Stare poljske priče. — Redko v kateri deželi je ostalo toliko prič o neznani telesni moči, kakor na Poljskem. Znano je, da je poljski kralj Ziga I. lomil podkove, trgal debele vrvi z svojo pristno roko. Ne manje močan je bil kralj Avgust II., kateri je z dvema prstima lomil srebrne goldinarje.

— Neki Radziminski, poljski plemenitaš, kateri je metal v zrak in lovil največje atlete (močne in velike ljudi), je jahal jednoč na konju in ko pride do mestnih vrat, prime se za tram nad vrati, na katerem visi skupno s konjem v zraku. — Prokop Sienawski je ustavil voz, kateri je vlekel 6 konj in z sabljo svojo je preseknil vola z jednomahljajem.

— Stanislaw Čiolek, mazovski vojvoda, še kot deček, nesel je dva človeka v noročju; ko je dorastel je prenesel zvon, v stolp; kateri zvon ni moglo 40 ljudi premakniti in je po koncu vzdignil brv, katero ni moglo vzdigniti 20 ljudi.

Neve iznajdbe. — Mestu dveh priprav za prižiganje smodk in prirezavanje trdega konca smodkam, iznašel je nekdo in dal patentirati škafličico jako solidno in lepo napravljeno, ki na mali pritisk odreže smodki konec in istodobno skoči iz te lepo goreča voščena svečica za prižiganje smodk in drugih rečij. Ta priprava ali strojič stane 85

kr. — Druga nova priprava je ona, ki se rabi za merjenje daljav na zemljevidih, štabnih ali drugih vrst. Ta priprava ima tako napravljene zobčice, ki nam povedo daljavo v primeri 1 : 100.000. Cena jej je od 70 kr. do 1 gl. 35 kr.

— Zopet druga iznajdba je neki „universal-Fleckenstift“, s kojim se odpravijo iz obleke z samo kapljico vode in prav lahkim pritiskom vsi madeži in madeži, če so tudi od toflice. Priprava je lesena in medena 2 cm. debela in 5 cm. dolga. Stane kos 25 kr. Kdor želi izvedeti nekoliko več o teh, naj se obrne na naše upravištvo, katero mu bode radovoljno postreglo s podatki.

Francoski generali. — Koncem aprila t. l. je štela francoska ljudovlada 1 maršala 3 divizijske generale v dispoziciji, 103 aktivne divizijske generale, 208 aktivnih brigadskih generalov, 55 divizionarjev in 80 brigadirjev v rezervi, 75 divizionarjev in 170 brigadirjev neaktivnih, torej skupno 695 generalov. Divizijskih generalov šteje pehota 45, konjica 23, topničarstvo 20, ženij 11, glavni štab 3, orožništvo 1, brigadskih generalov pa pehota 100, konjica 44, topničarstvo 39, ženij 20 in orožništvo 5.

Nemška vojna sila. — Za tekoče leto bode Nemčija potrebovala za svojo vojsko in mornarico 470 milijonov mark. Vojska broji prezentnih častnikov 22.662, vojakov 479.229 in 96.844 konj, t. j. za 108 častnikov, 10.802 vojakov in 3339 konj več od lani. Ali tudi stroškov bo imela za 6 milijonov več od lani.

Kahaneva plemena na Baski na Španskem? — Ivan Topolovšek, štajerski jezikoslovec je izdal knjigo, v kateri dokazuje po jeziku Baskov, da so Slovani. Baski stanujejo v goratih krajih severne Španske in jih utegne biti okoli 1.500.000 duš. Ta narod se ponaša s posebnimi privilegijami in samoupravo.

Redke in drage poštno znamke. — Ne bo odveč, ako spregovorimo par besed o poštnih znamkah, ker smo si svesti, da je i med Slovenci, mnogo „filatelistov“ ali ljubiteljev poštnih znamk. V oddelku za poštno znamke danesnje bečke razstave, izložil je neki Šved vse poštno znamke svoje domovine, pa i poštno znamko iz leta 1853, „Tre skill“ zolte boje, namestu „Atta skill“. Ta zanimivi odtisk, kateri je pogrešno tiskan, je kupil Friedlov mednarodni muzej v Beču za 2400 gl. To je največja vsota, ki se je doslej plačala za katero evropsko rabljeno poštno znamko.

Najredkejša in najdražja doslej poznana, je znamka Britske Guyane po 1 cent iz l. 1856, katere je danes vredna 4000 frankov in katere je poznal eden sam iz tisk, ki se nahaja v najbogatejši zbirki na svetu, Filipa Ferrarja v Parizu.

Velike vrednosti so tudi znamke sandwichejskih otokov po 2 centa prvega izdaja. Vsaka teh je vredna 15.000 mark, ali že več let ni bilo nobene videti na trgu. Nedavno so v Londonu Newyorku kupili poštno znamke Britske Guyane, rožnate boje iz l. 1850, po 2 centima za vsoto od 6000 mark, a znamke otoka Mavricija po 1 in 2 c. za 14.000 mark.

Od avstrijskih poštnih mark je najdragocenejša časnikarska znamka z Merkurijevo glavo, rdeče boje iz l. 1856. Danes se plača komad te znamke po 200 do 300 gl. Friedlov muzej ima takovih znamk šest v jednom kosu, ki niso bile rabljene, in so vredne danes 2000 gl., dočim so stale 6 nvč.

Največja dragocenost muzeja v Dolnjem Döblingu pri Dunaju je prvi načrt, poštno znamke, katerega izumitelj je knjižničar James Chalmers iz Dundeea in kateri je bil predložen angleškemu parlamentu l. 1834. Friedlu so že ponujali 6000 gl. za to prvo poštno marko, ali on je ni hotel prodati. James Chalmers je prvi izumil poštno znamke.

Razpisana služba. — Pri c. kr. poštnem uradu v Premu v postojinskem okraju je razpisano mesto poštnega odpravitelja. Letna plača 150 gl., uradni pavšale 40 gl. in 240 gl. letnega pavšala za jedenkrat na dan iz Prema na postajo Kilovec hodečega sela. Jamščine 200 gl. Prošnje v 14. dnéh pošt. in brzoj. uradu v Trstu.

DOM I SVIET

Dobili smo št. 13. s tem le sadražajem:

Št. 1. Informator, véleučenom gospodinu dru Gjuri Arnoldu prikazao Vjenc. Novak. (Nastavak). — 2. Bijela gospa sa Trsat grada. Historički roman. talijanski napisao Petar Degan. Preveo A. Mandel-Bademić. (Nastavak). — 3. Marijanova rana. Pripoviest iz Mostara. Napisali Osman-Aziz. — 4. Gdje je milijunar? Kriminalni roman Eugena Chavettea. Preveo A. Svilanić. (Nastavak). — 5. Generalčin pas. Iz francuskoga preveo V. S. Jugović. (Svršetak). — 6. Nagluba djeca. Preveo I. R. — 7. Umjetnik. Preveo I. S. — 8. Slučaj života. Piše ih Ivan Devčić. — 9. Opis slika. — Slike: 1. Antun pl. Kaznačić. — 2. Dr. Vjekoslav Cesar vitez pl. Pavlišić. — 3. Okrugljak gornji na Plitvičkim jezerih. — 4. Nikola Tesla. 5. Milanovo jezero. Kaludjerovo jezero i Okrugljak dolnji na Plitvičkim jezerih. — 6. Klanjanje pred odorom Spasitelja u Argenteuilu. — 7. Smaknuće anarhiste Emila Henryja. — 8. Luegloška špilja kod Semriaha. — 9. Popriečni prorez luegloške špilje. — 10. Prvi, koji je spašen iz špilje. — 11. Potresi u Grčkoj: Atalante, mjesto na Lokridi. — 12. Potresi u Grčkoj: Malestina na Grčkoj nakon potresa. — 13. Grozote američanskoga narodnoga suda. — 14. Moda. — Šala i satira. — Listak: 1. Osobne vijesti. 2. Kronika. 3. Umrli i nesreće. 4. Književnost i umjetnost. 5. Kazalište i glazba. 6.

Vojničke vijesti. 7. Naravoslovne vijesti. 8. Zdravstvo. 9. Trgovina i promet. 10. Poljodjelstvo. 11. Svaštice. — Cena je „Dom i Sviet“ for. 6. — na godinu, a predplata se šilje poštomskom naputnicom u knjižari L. v. Hartmann (Kupiti i dostupiti) u Zagrebu, Misa br. 2.

Ta bogato ilustrirani list priporočamo prav tople vsem Slovincem, ki se zanimajo za bratsko nam literaturo hrvatsko. Toliko več, ko list ne stane mnogo, le 6. gl. za vsa leto.

Gostilna „Kikeriki“

v Nunski ulici, lastnina Štefana Kofola, toči jako izvrstna domačina. Dobe se tudi vsak čas gorke in mrzle jedi. Cene zmjerne, postrežba snažna in primerna.

Peter Birska

„Corte Caravaggia“ toči izvrstna domačina, kakor njegov oče v Rifenbergu in postreže se hrano. Ima tudi hlev za živino.

Vidie Anton

pek na Kornu (na voglu poleg gostilne pri Rajhu) priporoči svojo pekarno občinstvu in postreže po jako zmernih cenah se svežim kruhom.

Peter Drašček

v Stolni ulici št. 2 ima bogato založeno štaceno jestvin ter poleg tega prodaja tudi razno tabačno blago. Skrbni, da postreže se svežim blagom. (On prodaja tudi naš list).

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici

ima v svojih založnicah vedno na izbiru vsakovrstna domačina vina, bela in črna istrijanskater bela dalmatinska. — Prodaja na debelo. —

Anton Obidič

čevčar v Semeniški ulici št. 4. se proporoči Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

JOSIP HVALA

VIA PONTE NUOVO ŠT. 13.

ima zalogo raznovrstnega lesa za zgradbe in druge mizarske potrebe.

ANDREJ ČERMEJ

na trgu Koren št. 10

ima prodajalnico jestvilnega blaga; postreže po ceni in dobro.

Slovenski rojaki ne pozabite nanj in obiščite ga, ko kaj rabite!

Karol Makuc

v Rabatišču št. 20 voditelj izdelovalnice vinskega octa. Andreja Makuca priporoča se vsem Slovincem. Izdeluje edino le vinski jesihi, ki je jako ukusen in zdravju neškodljiv. Kdor se enkrat prepriča o dobroti tega octa gotovo se ne bode nikdar več posluževal jesiha napravljenega z raznimi esencami. Cene jako zmjerne. Kupuje celiha vina.

VIZITNICE

priporoča

„PRVA SLOV. TISKARNA“ v Gorici.

Ljudska kuhinja.

Te dni se je odprla

nova Ljudska kuhinja

v Raštelu, št. 20.

V tej se nahaja vsakovrstnega jedilnega pripravljene blaga za zavžitek in sicer vsak dan.

C E N I K :

Čista juha	po 4 kr.
Z rajžem itd.	6 „
Kuhinja vsakovrstna	4 „
Pečenka z salato	20 „
Vitki z omako	8 „
Golaz	8 „
Vampi	8 „
Bela kava	5 „
Črna	4 „
Kilo kruha z mlekom in maslom	20 „
Kuglof	10 „
Pinca	30 „
Porcija jabolčnega štruklja	10 „
Juha, meso in prikuha	20 „
Pivo vsaki dan sveže liter	20 „

Z odličnostjo

Josipina vdova Kodermac.

V

PRVI SLOV. TISKARNI

Ant. m. Obizija v Gorici

dobiva se knjiga LIBER

IN QUO PERCEPTO STIPENDIORUM PRO MISSIS MANUALIBUS HARUMQUE PERACTIO NOTATUR.

Trdo vezana knjiga (100 pol) stane samo 3.— gl.

Ako vam ne gre jelo v tek

in

da se pokrepčate, pijte vsak dan

„Goriško Grenčico“.

Goriška Grenčica

je prijetno krepilo za želodec, napravljena iz aromatičnega bilja, nabranega 1500 metrov visoko nad morsk gladino.

Izdelek

F. Tomadoni-ja & C. v Gorici.

Pilo prijetno in jako čisto z vodo ali pa z Seltz-evko.

Prodaja se po vseh kavarnah, gostilnah, prenočiščih, žganjarjah Avstro-Ogerske.

Cena buteljki od litra je 3 krone v tvornici v Gorici.

Vspreh je neoporekljiv Goriške Grenčice za želodec.